

Posudek oponenta diplomové práce

Autor: Bc. Petr Kadleček

Název práce: Haptic rendering for 6/3-DOF haptic devices

Vedoucí: Mgr. Petr Kmoch

Oponent: Mgr. Jan Kolomazník

Katedra (ústav): Kabinet software a výuky informatiky

V první části diplomové práce autor diskutuje algoritmy pro haptickou vizualizaci pro zařízení se symetrickou zpětnou vazbou konkrétně s třemi stupni volnosti a dále pak pro zařízení se šesti stupni volnosti.

Haptická vizualizace pro zařízení s omezenou zpětnou vazbou (konkrétně se 6/3 stupni volnosti) je pak analyzována v druhé části práce. Autor zde také navrhuje několik postupů, jak nahradit chybějící torzní zpětnou vazbu.

Implementovaný algoritmus je pak ověřen v uživatelské studii, kde účastníci odpovídali na základě zkušenosti ze čtyř experimentálních aplikací implementujících různé scénáře pro haptickou simulaci.

Haptická simulace je velmi náročnou již ze své podstaty - snažíme se vytvořit realistický vjem. Z toho plynou vysoké nároky na numerickou stabilitu (prevence oscilací apod.) spolu s vysokou výpočetní náročností – simulace musí běžet s frekvencí vyšší než 1 kHz.

Jelikož realistická simulace na asymetrických zařízeních (6/3 stupňů volnosti) není dostatečně prozkoumané téma, autor musel vyzkoušet několik slepých uliček a zvážit řadu kompromisů mezi rychlostí a přesností výpočtu, než byl schopen navrhnout spolehlivý algoritmus. Z tohoto důvodu má tato diplomová práce značný praktický význam (funkční haptická simulace na 6/3 zařízení), spolu s teoretickým přínosem (diskuze nad nedostatky jiných přístupů).

Velmi mě zaujala klasifikace torzního působení na základě pozorování simulace při páčení a reakce na něj bez možnosti torzní zpětné vazby, buď převodem na silové působení, či upozornění formou vibrací nebo vizuální odezvou.

Autor také velmi elegantně vyřešil testování a replikaci experimentů implementací virtuálního haptického zařízení, jež lze ovládat myší a klávesnicí, a které umí zaznamenat vstup ze zařízení a opakovaně ho pak přehrát. Autor takto mohl zkoumat vlastnosti jednotlivých algoritmů na reálném vstupu a porovnávat výstupy různých nastavení, apod.

Pro praktické nedostatky použité metody plynoucí ze samé podstaty popisovaného algoritmu (voxelizace vstupních dat, chybějící tření při reakci na páčení, ...) autor navrhuje možná řešení.

Hlavní klady:

- Inovativní a přínosné
- Značný rozsah práce
- Práce psána kvalitní angličtinou.
- Virtuální haptické zařízení

Hlavní zápory:

- Pro některé zmiňované algoritmy by byl vhodnější formální popis, či zápis formou pseudo-kódu místo čistě slovní formulace.

Otázky:

- Co by znamenal požadavek na simulování nejen tuhých, ale i pružných deformovatelných těles (jednoduché pružiny, případně něco komplikovanějšího)?

- Jaké jsou možnosti pro simulaci objektů s vyšší tvrdostí povrchu – v současné implementaci povrchy objektů působí gumově.

Téma je zpracováno ve značném rozsahu. Jde o inovativní práci a proto **doporučuji** připustit Petra Kadlečka k obhajobě a **uznat** práci jako diplomovou.

V Praze, 13. 5. 2013

Jan Kolomazník